

Pastorală la praznicul Învierii Domnului din anul mântuirii 2016

† GURIE,

prin harul lui Dumnezeu
Episcop al Devei și al Hunedoarei,
Preacucernicului cler,
Preacuviosului cin monahal și
Dreptmăritorilor creștini:
Binecuvântare arhierescă din străvechea Cetate a Devei cu prilejul Praznicului
măreț al Învierii!

„Europa – un produs al creștinismului”
Învieria Domnului, Ortodoxia și viitorul civilizației euro-atlantice

„Precum Egiptul este un dar al Nilului – după spusele lui Herodot,
la fel putem afirma, fără să greșim: Europa este un dar făcut lumii de creștinism”.
Horea Roman-Patapievici

Iubiți credincioși,

Mare bucurie revarsă în sufletele noastre Praznicul Învierii Domnului. Ridicarea din morți a Mântuitorului a avut repercusiuni mondiale, schimbând fața pământului și orientând în altă direcție întreaga istorie a omenirii. Dar în ce direcție, oare? În direcția vieții de dincolo, a lumii eterne, a existenței fericite în Împărăția lui Dumnezeu. Cu toții mărturisim în Crez: „...aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie. Amin”. **Învieria Mântuitorului ne invită să trăim viața de aici pătrunsă de harurile Învierii, de realitatea vieții de dincolo, să valorizăm existența pământească pe coordonatele vieții cerești și veșnice; Învieria Domnului transformă viața pământească într-o posibilitate de pregustare a vieții veșnice, într-o deprindere cu veșnicia! Prin Învieria Sa, Mântuitorul ne-a arătat că viața noastră continuă după moarte, într-o formă superioară, la un alt nivel al realității, iar pentru a fi acolo fericiți, trebuie, de pe acum, să ne șlefuiim ființa interioară, să ne disciplinăm sufletul, să eliminăm răul din viața noastră, să ne înnoim lăuntric: în limbaj creștin, să fim buni, să iubim, să iertăm. „Să zicem, fraților, și celor ce ne urăsc pe noi” – precum ne îndeamnă cântarea pascală.**

Dar oare, referitor la semenii noștri, Învieria Mântuitorului nu activează în noi niște responsabilități? Ba da! În măsura în care ne înduhovnicim, ne sfințim viața, ajungem la o întâlnire reală cu Dumnezeu, Îi simțim prezența în fiecare clipă în viața noastră, Îl simțim viu cu întreaga noastră ființă și, în aceeași măsură simțim puternic datoria de a le vesti și semenilor noștri adevărul suprem că viața continuă și după moarte, că **întoarcerea la Dumnezeu este cea mai inteligentă decizie a unei vieți de om**, că energia lui Dumnezeu este iubirea și că doar această energie ne poate face fericiți! Creștinul cu adevărat convertit revarsă permanent în jurul lui iubire și pace. „Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea v-o dau eu...” (Ioan 14, 27) – spunea Mântuitorul.

Iubiți frați și surori,

Aceste adevăruri profunde, pe care le proclamă Învierea Mântuitorului și care au jalonat istoria Bisericii și a lumii în ultimii 2000 de ani, au devenit, din păcate, necunoscute pentru societatea europeană postmodernă sau ignorate. În Europa de astăzi se trăiește ca și când Dumnezeu nici nu există și **marea masă a elitelor politice și academice din Europa se rușinează să mai afirme convingeri creștine**. Mai grav, există chiar o formă de prigonire subtilă a cetățenilor europeni care sunt credincioși practicanți, întrucât acestora le este refuzat accesul la funcțiile publice de conducere.

Când spunem aceasta, facem trimitere la un caz macroscopic din trecutul relativ recent: candidatura unui creștin practicant, Rocco Buttiglione, la funcția de comisar european, a fost refuzată, negându-i-se acestuia dreptul de a face distincție între spațiul privat și spațiul public. Tuturor cetățenilor li se acceptă aceasta distincție, respectiv, dacă ei respectă legislația în vigoare, **au dreptul să gândească diferit față de prevederile legii, dar au datoria să respecte legea**. Pentru că la insistențele obositoare ale comisiei el a fost sincer și a spus că, deși crede că nu trebuie să existe nicio discriminare a persoanelor homosexuale, totuși simte, în inima lui, că acest comportament nu este bun, a fost respinsă, pentru aceasta candidatura lui. „*Și veți fi prizoniți!*...” (Matei 5,10) – a fost profeția Mântuitorului.

Deci, Europa, deși creștină în origini, a ajuns anti-creștină în rezultat! – constantăm și noi, parafrazându-l pe Konrad Reiser. De ce s-a ajuns la această situație? Pentru că **nu am trăit suficient de adânc și de convingător credința**, pentru că nu am respectat cuvintele Sfântului Pavel: „*Prisosința voastră să împlinească lipsa acelorora, pentru ca și prisosința lor să împlinească lipsa voastră, spre a fi potrivire*” (II Corinteni 8, 14).

Dreptmăritori creștini,

Care ar trebui să fie atitudinea noastră în fața unei astfel de situații? Ce ar trebui să facem? Înainte de toate să ne rugăm! Să ne rugăm Bunului Dumnezeu ca lumea în care trăim să nu mai fie sesizată de elitele europene drept o lume fără Creator, drept o lume fără prezența tainică a lui Dumnezeu și a Proniei Sale! Trebuie să ne rugăm ca **liderii politici europeni să înceteze să mai refuze lumii noastre transcendența dumnezeiască!** Să înceapă să accepte drept plauzibilă posibilitatea existenței unei alte lumi, aflate în prelungirea acesteia. Iar aceasta, pentru că, dacă privim lucrurile cu maximă rigoare, **lumea nu își are scopul în ea însăși:** ne naștem, creștem, ne înmulțim, îmbătrânim și murim. Și tot așa, de mii de ani. Dacă nu urmează nimic dincolo de moarte, care este sensul? Răspunsul corect este cel dat de creștinism: **sensul lumii acesteia nu este în ea, ci dincolo de ea!** De aceea, Mântuitorul i-a spus atât de tranșant lui Pilat: „*Împărăția mea nu este din lumea aceasta*” (Ioan 18, 33).

Se spune că doi gemeni, în pântecul mamei, vorbeau unul cu celălalt:

– *Tu crezi în viața de după naștere?*

– *Desigur! După naștere trebuie să urmeze ceva... Probabil că ne aflăm aici tocmai pentru a ne pregăti pentru ceea ce urmează.*

– *Ce prostie! După naștere nu urmează nimic. Și, de altfel, cum ar putea să arate o viață după naștere?*

– *Nu știu exact, dar desigur că va fi mai multă lumină decât aici. Poate că vom umbla pe propriile picioare și vom mânca cu propria gură....*

– Nici gând! Nu se poate să umbli. Iar ca să mănânci cu gura, chiar că ar fi de râs! Doar noi mâncăm prin cordonul ombilical... Însă, ia să îți spun eu ceva: putem exclude viața de după naștere, pentru că deja acum e prea scurt cordonul ombilical.

– Ba da, ba da, cu siguranță va fi ceva. Însă, probabil, ceva mai altfel decât ne-am obișnuit noi aici.

– Păi de acolo nu s-a întors nimeni. Odată cu nașterea, viața se termină pur și simplu. De altfel, viața nu este altceva decât o permanentă înghesuială într-un întuneric profund.

– Eu nu știu exact cum va fi dacă ne vom naște, dar desigur că o vom găsi pe MAMA, iar ea va avea grijă de noi.

– Pe mama? Tu crezi în mama? Și, după tine, unde ar putea ea să fie?

– Păi oriunde în jurul nostru. Doar trăim în ea și prin ea. Fără ea nu am fi deloc.

– Eu nu cred asta! Eu nu am văzut nicicând niciun fel de mamă, așa că e evident că nu există!”

– Dar, uneori, când suntem în liniște, o auzim cum cântă, simțim cum mîngaie lumea din jurul nostru. Știi, eu cred că viața adevărată ne așteaptă abia de acum încolo!

Iubiți fii întru Hristos,

Climatul de secularism dominant în Europa îi irită foarte mult pe exponenții altor religii care trăiesc printre noi. Să ne amintim că, recent, un astfel de climat de secularism radical a dat naștere unor manifestări explicit profanatoare. La o renumită revistă de satiră din Paris au fost publicate imagini blasfemiatoare avându-l drept subiect pe Mahomed, întemeietorul islamului.

Secularismul radical din Europa a făcut să nu mai existe nimic sacru în spațiul nostru, nimic care să nu poată fi atins de ironie sau chiar de batjocură, totul făcându-se în numele „libertății de exprimare”. Dar lucrul acesta a declanșat un val de atentate sinucigașe, orchestrate de exponenții religiei islamice, care consideră că, pentru parodiarea sacralului, pedeapsa este moartea.

S-a inaugurat astfel o nouă epocă în Europa, aceea a unei angoase generalizate, cauzate de perspectiva unor alte atacuri teroriste islamice. Ce este de făcut? Trebuie să redescoperim decența, să reactivăm, în ființa noastră, evlavia. Să fim respectuoși la adresa personalităților sfinte din alte religii, pentru a respecta sensibilitățile altora și pentru a putea pretinde o atitudine reciprocă. Atunci nu îi vom mai irita gratuit, iar civilizația noastră nu va mai apărea în ochii lor drept una „fără Dumnezeu”, păgână, coruptă, degradată, blasfemiatoare. Spune Sfântul Apostol Pavel că „Dumnezeu a trimis pe Fiul Său în lume, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4, 5), nu rătăcirea, ca să dobândim fiorul sacralului, nu duhul batjocurii și al ironizării.

Iubiți fii sufletești,

Dar de ce oare vin musulmanii în Europa? Ce îi atrage la noi? Ei, bine, aceștia sunt fascinați de performanțele tehnologice ale lumii noastre, dar detestă cultura (și religia) care a generat aceste performanțe. Un mare adevăr se cuvine acum să-l proclamăm, pentru că elitele europene l-au uitat: **dezvoltarea economică (aflată azi în expansiune mondială) a apărut, în Occident, „prin înrâurirea creștinismului”.**

Cum adică? Oamenii de știință nu au făcut altceva decât să transfere în plan laic o învățătură coagulată la o mare adunare bisericească, cunoscută drept Sinodul I Ecumenic. Ce

adevăr au proclamat atunci, în anul 325, oamenii Bisericii? Grație Revelației, ei au ajuns la concluzia că **ceea ce este contradictoriu și pare imposibil la un anumit etaj existențial este perfect posibil și deloc contradictoriu la un etaj existențial superior**, adică la un alt nivel al realității.

La un prim nivel de gândire, pare imposibil ca Iisus Hristos să fie și om și Dumnezeu, în același timp; la un etaj superior de gândire, acceptând Revelația, descoperi că nu este doar posibil, ci și plin de consecințe acest fapt. În planul fizicii mecanice, materia este materie, energia este energie, iar una nu poate fi alta simultan! Dar, dacă urcăm totul la un alt nivel al realității, la cel al fizicii cuantice, descoperim că, de fapt, se poate: lumina este, simultan, și undă și corpuscul, și materie și energie! Iată, deci, că, transferat adevărul teologic în lumea științelor, s-a revelat a fi o sursă uluitoare de posibilități concrete, care a dus la dezvoltarea tehnologică de astăzi, dezvoltare care a schimbat fața pământului. Așa că noi, oamenii, am ajuns și pe Lună, am ajuns să folosim ceea ce nu vedem, respectiv undele electromagnetice și sistemele de comunicare wireless (fără fir), prin care dirijăm de la distanță realitatea. Am descoperit și folosit energia atomică. Iată că, grație științei, am ajuns să fim „dumnezei” mai înainte de a merita să fim oameni. Totul este ca, acum, să nu folosim contra noastră ceea ce am descoperit. „*Că Fiul Omului nu a venit să piardă sufletele oamenilor, ci ca să le mântuiască*” (Luca 9, 51). El vrea ca oamenii *viață să aibă, și să o aibă din belșug*” (Ioan 10, 10).

Iubiții mei,

Am urmat acest periplu împreună pentru ca să ne convingem de **valoarea colosală a creștinismului în construcția Europei** și a întregii civilizații euro-atlantice. E anormal ca astăzi să ne rușinăm de creștinismul care a născut civilizația materială uluitoare în care trăim. Și, dacă vom continua să o facem, vom fi extrem de vulnerabili în fața celor care nu se rușinează cu religia lor, ci dimpotrivă, o supra-evaluează, deși aceasta nu a fost – de-a lungul istoriei – un generator de dragoste între oameni, precum a fost creștinismul. Spunea Sfântul Vasile cel Mare atât de frumos că Ortodoxia „*liniștește sufletul, potolește tulburarea gândurilor, înmoaie mânia, înfrânează poftile păcătoase, leagă prietenii, unește pe cei de departe, împacă pe cei învrăjbiți, aduce cel mai mare bun: dragostea*” (*Omilii la Psalmi*, PSB, vol. 17, București, 1986, p. 184).

Rostul oricărei religii este să reverse dragoste între oameni, iar dacă nu o face, se demonstrează a fi o religie falsă, distugătoare și asasină, iar nu una coborâtă din cer, de la Dumnezeu iubirii. Rostul nostru, al Ortodoxiei răsăritene, este să confirmăm, grație experienței noastre mistice, adevărata și cea mai adâncă identitate a lui Dumnezeu: aceea de iubire fără de sfârșit, care vrea pe pământ o civilizație a dragostei, iar din fiecare țară vrea o patrie de frați. Acest mare adevăr, „*ieri și azi și în veac, este același!*” (Evrei 13, 8).

Iubiții mei fii sufletești,

Acum, când „*prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începutul altei vieți, veșnice, să săltăm, lăudând pe Pricinuitoarul, Cel Unul binecuvântat, Dumnezeuul părinților noștri și preaslăvit*” (*Slujba Învierii*), să ne consolidăm convingerea că **avem ceva extrem de valoros de oferit lumii noastre și Europei întregi**: certitudinea că Dumnezeu este iubire, adevărul că religia creștină este descoperită din Cer, de Sus, și este o invitație spre a privi la lumea viitoare.

Astfel, nu vom nesocoti constatarea prorocului David: „*De n-ar fi fost Legea Ta gândirea mea, atunci aş fi pierit întru necazul meu*” (Psalmul 118, 92).

Doar astfel vom reuşi să îi fascinăm şi pe exponenţii celorlalte religii şi doar atunci nu ne vom mai teme de ele, ci vom şti să le domolim, să le exorcizăm de agresivitate şi ne vom garanta un trai paşnic şi prosper pe acest pământ, iar în lumea de dincolo, fericirea fără de hotar!

„*Hristos a înviat!*”

**Vă spune al vostru arhipăstor
şi de tot-binele doritor,**

**† GURIE,
Episcopul Devei şi al Hunedoarei**